

Türk Müziği Multimedia Ansiklopedisi

MUSZ OKUR

Nota, Makam, Usul, Form, Perde, Cins, Ahenk

Data-Soft

PC CD-ROM

Klasik Türk musikisi ve Türk halk müziği diye iki ana dala ayrılan müziğimiz, makam – form ve usul açılarından eşsiz bir zenginliğe sahiptir. Yüzyıllardır beşikten mezara dinlenip söylenerek, insanımızın genlerine işlenmiştir. Genellikle tek sesli bir yapıya sahiptir, fakat müzikal aralık yapılarının çeşitliliği sayesinde dünyanın üstün müzikleri arasındaki yerini hep korumuştur. Son on yıllarda özellikle genç kuşakların bu müziğe ilgisi azalmakla birlikte, bunun geçici bir durum olduğunu düşündüren gelişmeler de gözlenmektedir. Makam müziğinin ve bazı çalgılarımızın yurtdışında gördüğü yükselen ilgi ve bunun ülkemize yansımaları bu gözlemlerden yalnızca biridir.

Türk müziğinin kısmen revaçtan düşmesinin bir nedeni, Batı müziğinden farklı yapı ve kavramlara da sahip olması, fakat bu bilgileri vermek üzere titizlikle hazırlanmış bilimsel / pedagojik kaynakların yokluğudur. Türk müziğinin geleneksel öğretim yöntemi olan 'Hocadan öğrenciye bire bir aktarım', yani meşk usulünün günümüzde uygulanma şansı doğal olarak azalmıştır. Türk müziği eğitimi de veren konservatörler ve dernekler bu görevi kısmen yerine getirmektedirler. Fakat bunların sayıları azdır... Öte yandan, neredeyse son 100 yıldır yeni teori ve yöntemler geliştirilmemiş, teknolojik ilerlemelerden yararlanılamamıştır.

Mus2okur programı, geleneksel 'Hoca-Öğrenci' ikilisinin yerine 'Bilgisayar-Öğrenci' ikilisini koyarak sözkonusu açığı kısmen gidermeye yönelik bir girişimdir. Elbette tek başına meşk yönteminin yerini doldurması olanaksızdır. Ancak, bu yazılımla Türk musikisi bilgisinin temellerini alan bir amatörün, kişisel çaba göstererek alanında ilerlemesi mümkündür.

Kültürel – eğitsel içeriği nedeniyle KOSGEB desteği alarak başlayan bu program dizisi, Mus2 adlı ürünün çıkmasıyla tamamlanacaktır. Mus2okur ile Mus2'nin temel farkı, adlarının da çağrıştırdığı üzere, ilkinin yalnızca hazır verileri okuyabilmesidir. Mus2'de ise yeni bir eserin notasını girmek, yeni makam – usul – ses sistemi vb. tanımlamak mümkündür.

MUS2 OKUR

MUSE
OKUR

Türk Müziği
Multimedia Ansiklopedisi

İşletim sistemi:

Windows 98, Windows 2000,
Windows Me, Windows XP,
Windows Vista

Data - Soft

Data-Soft Bilgisayar Hizmetleri ve
Tic. Ltd. Şti.

Yenisahra Barbaros Mah.
Sütçüolu Cad. Erzurum Sk. No: 39
34746 Kadıköy - İstanbul

Tel.: 0(216) 472 48 28

0(216) 472 51 12

Faks: 0(216) 472 50 71

İnternet: www.data-soft.com.tr

www.musiki.org

e-posta: info@data-soft.com.tr

2007 © Data-Soft

Mus2 Data-Soft'un kayıtlı uluslararası ticari
malıdır. Diğer isimler ve markalar diğer
şirketlerin kayıtlı ticari mallarıdır.

www.kosgeb.gov.tr A4 Orset Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti. tarafından Temmuz 2007'de basılmıştır.

Data-Soft

MUSE
OKUR

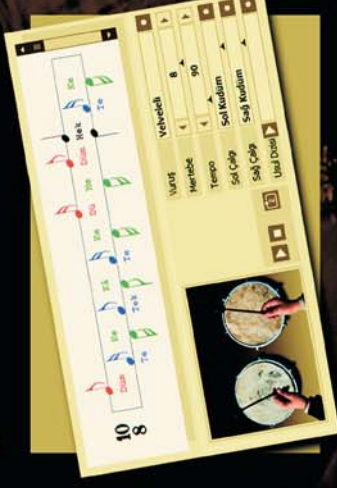
TÜRK MÜZİĞİ
MULTİMEDYA ANSİKLOPEDİSİ

www.musiki.org

Programda kısaca 'Cinsler' adı verilen menüden, Türk musikisinde kullanılan Dörtlü ve Beşlileri -çeşitli seçeneklerle- işitmek ve görmek mümkündür. Bir komutla, 'Cins'teki tüm İkili - Üçlü - Dörtlü - ... aralıklar çıkıcı ve/veya inici olarak dinlenebilir.

Makam kavramının temeli olan Cinsler, 'Makamlar' menüsünde Sekizliler biçiminde ortaya çıkar. Herhangi bir makam seçili iken ekranda bu makamın dizisi görünür; 'Durak', 'Güçlü', 'Yeden' vb. bilgiler verilir; dizi çıkıcı ve/veya inici olarak dinlenebilir ya da makamın seslerinde tipik bir gezinti yaptırılabilir... Aynı anda, bu makamdaki bestelenmiş eserlerin bir listesi -Form, Usul, Besteci, Güfte Yazarı bilgileriyle birlikte- görüntülenir.

Bunlardan 'Küpe' ve 'Seyir' formunda olanlar, doğrudan makama öğretmek amacıyla bestelenmiş eserlerdir ve listenin en başında yer alırlar. Veritabanında bilgisi girilmiş eserlerin bu aşamada notalarını/güftelerini görmek ve bunları dinlemek mümkündür.

'Usuller' menüsü MusZokur'un en önemli bölümlerinden biridir. Usulce çok zengin olan Türk musikisindeki tüm usullerin notaları, vuruş şiddetlerine göre değişik renklerle görüntülenir ve normal ve velleleli olarak vurdurulup dinlenebilir. Bu esnada ellerle dize veya zahimelerle sağ ve sol kudüme vuruşlar, hareketli olarak görüntülenir.

Şarkı, türkü, peşrev gibi 'Formlar' açısından da zengin olan Türk musikisinin bu türleri de MusZokur'un arşivinde yer almaktadır. 'Formlar' menüsündeyken, seçili durumdaki formun bir açıklaması, bu formda bestelenmiş eserlerin listesi ile; peşrev, sazsemâisi gibi akış şeması nispeten karışık olan formların müzik yürümesi, hareketli olarak görüntülenir.

MusZokur'daki eserleri, bilgisayarın ses kartındaki 128 standart çalgının yanısıra, örneklenmiş kanun, ud, tanbur, ney ve bağlama sesleriyle dinlemek mümkündür. 47 vurmali MIDI çalgısına ek olarak kudüm, bendir, darbuka ve tef ses örnekleri de mevcuttur. SoundFont vb. teknolojileri destekleyen ses cihazlarına sahip kullanıcılar, eserleri edinecekleri başka ses örnekleriyle de çalabilirler. Programla birlikte verilen hazır MIDI dosyalarını çaldirırken ise, diledikleri sesleri 0. ses bankasındaki 24 (Akustik Bas Gitar) ve 75 (Pan Flüt) sayılı enstrümanlar yerine yerleştirebilirler.

MUSİK OKUR

Karlı Dadı Astım Geldim

Makam : Rast
Form : Şerif
Usul : Sofyan
Besteci : Ali Rifat Çağatay
Sürtücü : [anonim]

Öçe 1 0 50
Tempo 72 (%100) 72

Akord Kız Nisfyesi

Çalgı 1 Akustik Kuyruklu

Çalgı 2 Elektronik Kuyru

Vuruş İnormal

Final Avelâ

Eserin finalinde son % 5 sereni
tempoyu % 25 yavaşlatarak çal.

Pandorg

Dikate Alma
 Nota Suresinin İli Kab
 Rasgele

Mus2okur, Türk müziğiyle ilgili makam – form – usul gibi yapıları; perde, akort (âhenk) gibi kavramları ve besteci – güfte yazarı gibi kişileri, işitsel ve görsel desteklerle öğretmeyi hedeflemektedir.

Veritabanında yer alan 1000 dolayında eser, hemen tüm makamlar, formlar ve usullerle ilgili örneklerden oluşur. Bir yandan bunların notasını ya da güftesini görüntülemek, bir yandan da sözkonusu eserin enstrümantal icrasını dinlemek mümkündür. Eserlerin temposunu (hızını) ve akordunu (âhengini) ayarlayarak ve istenen çalgıyı seçerek kullanıcılara uygun eşlik koşulları oluşturulabilir. 'Karaoke' adı verilen ve hangi anda hangi hecenin seslendirilmesi gerektiğini gösteren yöntem, 'Eşlik' menüsünden erişilebilir. Bu esnada usulü normal ya da velleli olarak vurdurtmak suretiyle hem ritme uyma, hem de usul öğrenme olanağı vardır.

Mus2okur'da ayrıca, hemen tüm tanınmış besteci – güfte yazarı, kaynak kişi ve derlemecilerimizin adları, doğum – ölüm yer ve tarihleriyle kısa yaşamöyküleri yer almaktadır. İlgili ekrandan, bu sanat insanlarının eserleri makam – form ve usullerle birlikte görüntülenir. Sözkonusu eserlerden bazılarının nota – güfte ve müzikleri de izlenip dinlenebilir.

'Perdeler' menüsünden, Türk musikisindeki notaların gösterimlerini görmek ve ses olarak işitmek mümkündür. Batı müziğinden değişik adları ve bemol/diyezleri olan bu sistem, porte üzerinde görünen notalar tıklanarak öğrenilebilir. Aynı perdelere 'Türk Musikîsi Piyanosu' denilebilecek bir ekranda da seslendirilebilir.

'Akortlar/Ahenkler' menüsü, özellikle amatör müzisyenler için âdetâ bir karabasan olan bu konunun görsel ve işitsel biçimde öğrenilmesini sağlar. Batı müziğiyle aynı porte ve anahtar kullanıldığı halde uygulamada neden farklı sesler işitildiğine ilişkin soru işaretleri, çeşitli dizi örnekleri ve renkli gösterimin de katkısıyla açıklığa kavuşur.

